

Livet på Stockholms gröna tak

Michaela Lundberg

Naturen påverkas ständigt av människan och städerna växer konstant. Detta leder till att den naturliga miljön och dess ekosystem blir bortträngt eller förminskat. Förlusten av denna naturliga miljö kan leda till problem som till exempel översvämning vid plötsliga regnfall och hög bullernivå i städer.

Gröna tak har under de senaste åren varit en av lösningarna på de problem som större städer kan ha. Ett grönt tak är ett tak där man planterat växter, syftet med taket kan vara olika. Vissa tak vill man använda som en utomhusmiljö för människor, andra som ett sätt att ersätta den naturliga miljön man byggt bort. Det finns två huvudgrupper av gröna tak, de intensiva och de extensiva, och de skiljer sig åt genom att de intensiva taken har ett mycket tjockare jordlager än de extensiva. På extensiva tak är det därför mycket begränsat vilka typer av arter som kan planteras, de måste framför allt vara väldigt tåliga, medan man på intensiva tak har en större valmöjlighet när det gäller vilka arter man vill ha. Den vanligaste typen av växter man har på extensiva tak är från familjen *Sedum* och två av dessa är naturliga i Sverige, vit och gul fetknopp (*Sedum album*, *S. acre*).

Jag ville se hur de tak som finns i Stockholm ser ut och vilka olika arter av växter och djur som klarar av miljön på dem. Syftet var att se om faktorer som läge, utformning och ålder kunde orsaka skillnader mellan takens arter, och hur dessa tak ser ut när ingen sköter om dem. För att göra detta besöktes nio olika tak i olika delar av Stockholm. Mossprover samlades in och fåglar observerades. Jag samlade jord för att få reda halten av till exempel kol och fosfor. Jag jämförde hur olika växtarter täckte de tak jag undersökte, beroende på om det fanns lutning på taket eller om de hade någon form av årlig skötsel.

Det visade sig att ett av taken stack ut mer från de andra, och detta förklaras genom att det var det enda intensiva taket i undersökningen. Detta tak hade vid planteringsstillfället väldigt få arter, men antalet har ökat till minst det tiodubbla. Det intensiva taket skiljde sig också från övriga genom att ha ett automatiskt läte som ska skrämma bort fåglar. Ett av de andra taken var också annorlunda när det kom till växter, detta på grund av att det var andra arter av *sedum* på detta tak. Dessa var inte producerade i Sverige, vilket de flesta av de andra takens växter var. Annars var taken relativt lika. Det fanns en del mossa på taken, med väldigt varierande behov enligt litteraturen. Det verkar även som att dessa tak kan påverkas av hur man sköter dem, i en jämförelse mellan tak med och utan skötsel så fanns det mer *sedum*växter på de taken med skötsel än de utan skötsel. Dessa tak verkar också populära hos humlor, bin och getingar som fanns på nästan alla tak. Även fjärilar hittades på taken. De verkar också attraktiva som häckningsplats för olika fåglar och kanske kan fungera som en skyddad plats för dessa.

Examensarbete i biologi 30 hp till masterexamen, 2014

Institutionen för biologisk grundutbildning och avdelningen för växtekologi, Uppsala universitet, och WSP

Handledare: Håkan Rydin (UU) och Christina Borg (WSP).